

UMETNIKOV ATELJE

Iz fotografiskih arhivov španskega
Zavoda za kulturno dediščino

THE ARTIST'S STUDIO

*From the Photographic Archives of
the Spanish Cultural Heritage Institute*



V Narodni galeriji bo od 7. septembra do 26. novembra 2023 na ogled razstava **Umetnikov atelje. Iz fotografskih arhivov španskega Zavoda za kulturno dediščino.**

Tradicionalno in odlično sodelovanje Narodne galerije in Veleposlaništva Španije v Sloveniji nadaljujemo z razstavo, ki predstavlja **90 fotografij**, ki v časovnem razponu od konca 19. stoletja do sredine 20. stoletja odpirajo vrata v **ateljeje slikarjev in kiparjev**. Digitalne preslikave po originalnih fotografijah so izbrane iz fotografskega arhiva, ki ga hrani Španski zavod za kulturno dediščino. Razstavo zaokrožuje **izbor fotografij umetnikov**, ki so v enakem časovnem obdobju delovali na ozemlju **Slovenije**.

Umetnike in njihova dela v ateljejih so v objektiv ujeli priznani mojstri umetniške fotografije v Španiji: **Mariano in Vicente Moreno, Ruiz Vernacci, polentinski grof Aurelio de Colmenares y Orgaz, Cabré, Wunderlich in Pando**. Omogočajo nam vpogled v bogastvo različnih struj španske umetnosti v prvi polovici 20. stoletja.

Razstava je razdeljena na **5 sklopov**, ki nas popeljejo od dediščine 19. stoletja do razmer med špansko državljansko vojno in desetletjem po njej. Umetniško ozadje 19. stoletja je predstavljeno s **istoričnimi in krajinskimi slikarji**, kot sta Moreno Carbonero in Berute. Nadaljujemo z vrsto umetnikov, ki so navdih našli v **folklori, običajih, oblačilih in tradicijah** španskih pokrajin. V tretji sklop so vključeni tisti avtorji, ki še posebej izstopajo zaradi svojega **portretiranja**. Sledijo fotografije umetnikov, pri katerih opazimo bolj **sodoben, sproščen slog**, ki ponekod prehaja celo v avantgardo. Španski del razstave zaključuje skupina fotografij, posnetih **med državljansko vojno in desetletju po njej** – tu spremljajo ustvarjanje propagandne umetnosti in vrnitev v povojni vsakdan.

Razstavo dopolnjujejo **izbor fotografij umetnikov, ki so v enakem obdobju delovali v Sloveniji**. Fotografija ima na Slovenskem dolgo tradicijo in je ažurno sledila Daguerrovemu izumu iz leta 1839. V 50. letih 19. stoletja v Ljubljani že delujejo prvi profesionalni fotografski ateljeji, amaterska fotografija sledi v 80. letih 19. stoletja. **Fran Vesel**, avtor večjega dela razstavljenih fotografij, leta 1911 ustanovi Klub slovenskih amater-fotografov. Vesel si je ustvaril lasten arhiv slovenskih kulturnikov. Fotografija je v tem času postala nujen pripomoček umetnikov kot nadomestek za skico – poleg Vesela so med drugimi svoj fotoaparat imeli Ivana Kobilca, Matija Jama, Rihard Jakopič in Matej Sternen.

Predstavniki slovenske moderne so velikokrat gostovali v prostorih svojih podpornikov in le redki, tako kot Jakopič in Sternen, so si v svojem domu lahko privoščili ločen, izključno ustvarjanju namenjen prostor. Razstava zato napeljuje tudi na **aktualen razmislek o vlogi umetnika v današnji družbi** – zaradi naraščajočih cen nepremičnin mnogo umetnikov danes nima ustreznega ustvarjalnega prostora.

Ob razstavi je izšel tudi **katalog** v slovenskem jeziku. Poleg javnih vodstev po razstavi organiziramo še vodstva v terminu po lastnem izboru, ustvarjalni tečaj fotografiranja za mlade 12+, razstava pa je prilagojena tudi za ranljive skupine.

Razstavo Umetnikov atelje. Iz fotografskih arhivov španskega Zavoda za kulturno dediščino je pripravil Generalni oddelek za državne muzeje Ministrstva za kulturo in šport Španije, izvedla pa Narodna galerija v sodelovanju z Veleposlaništvo Španije v Sloveniji kot del kulturnega programa španskega predsedovanja Svetu Evropske Unije.

**Odprtje razstave bo v sredo, 6. septembra 2023, ob 19. uri,
Narodna galerija, Galerija Narodni dom, Cankarjeva 20, Ljubljana**

Razstavo bo odprl Nj. Eksc. g. Juan Aristegui, veleposlanik Španije v Sloveniji.

Razstavo so omogočili



Umetnikov atelje

Iz fotografskih arhivov španskega Zavoda za kulturno dediščino

Ljubljana, Narodna galerija, 7. september – 26. november 2023

Razstavni katalog

Izdala in založila

Narodna galerija

Zanjo

Barbara Jaki

Uredila

Katra Meke

Predgovor

Barbara Jaki

Avtorji besedil

Isabel Argerich Fernández, Óscar Munoz Sánchez, Katra Meke

Jezikovni pregled

Mirjam Furlan Lapanja

Prevod

Tatjana Verstovšek, Katra Meke

Fotografski posnetki

© Instituto del Patrimonio Cultural de Espana, Ministerio de Cultura y Deporte (str. 10–57); Narodna in univerzitetna knjižnica (str. 65–67, 69); Narodna galerija (str. 60–64, 68)

Obdelava fotografskih posnetkov

Juan Manuel Castro Prieto, Janko Dermastja

Oblikovanje kataloga, spremljajočih tiskovin

in priprava za tisk

Kristina Kurent

Tisk

Evrografis d. o. o.

Naklada

300 izvodov

Razstava

Avtorja razstave

Isabel Argerich Fernández, Óscar Munoz Sánchez

Avtorica slovenskega dela razstave

Katra Meke

Koordinatorki projekta

Katra Meke, María Pilar Ycaza Murn

Priprava digitalnih posnetkov

Juan Manuel Castro Prieto, Janko Dermastja

Digitalizacija fotografskih negativov

Alejandro Almazán Pece (Instituto del Patrimonio Cultural de Espana), Narodna galerija, Narodna in univerzitetna knjižnica

Jezikovni pregled

Mirjam Furlan Lapanja

Prevod

Alenka Klemenc

Priprava izobraževalnih programov

Živa Rogelj

Vodja tehničnih del

Matjaž Šemrov

Priloženo slikovno gradivo



Vicente Moreno (Madrid, 1894–1954)

Ana María Gómez González – Maruja Mallo (Viveiro, Lugo, 1902 – Madrid, 1995)

Maruja Mallo v ateljeju obkrožena s svojimi deli, 1936

Archivo Moreno N.º 28697_B, IPCE, Madrid



Neznani avtor

José Bartolomé Llaneces (Madrid, 1864–1919)

José Llaneces med delom v svojem ateljeju, (ok. 1915)

Archivo Ruiz Vernacci N.º VN-13116, IPCE, Madrid



Vicente Moreno (Madrid, 1894–1954)

Federico Coullaut-Valera y Mendigutia
(Madrid, 1912 – La Granja de San
Ildefonso, Segovia, 1989)
Umetnik ob svojem delu, (ok. 1930–1935)
Archivo Moreno N.º 25625_B, IPCE,
Madrid



Vicente Moreno (Madrid, 1894–1954)

Néstor Martín-Fernández de la Torre (Las
Palmas de Gran Canaria, 1887–1938)
Néstorjev atelje v Madridu, (ok. 1925–
1928)
Archivo Moreno N.º 1595_C, IPCE,
Madrid



Mariano Moreno (Madrid, 1865–1925)

José Cruz Herrera (La Línea de la
Concepción, Cádiz, 1890–1972)
Slikar in njegov model, (ok. 1915–1920)
Archivo Moreno N.º 25780_B, IPCE,
Madrid



Neznani avtor

Ivana Kobilca (Ljubljana, 1861–1926)
Kobilca s cigareto pri slikanju moškega portreta, (ok. 1912)
zasebna last



Fran Vesel (Ljubljana, 1884–1944)

Ivan Zajec (Ljubljana, 1869–1952)
Kipar Ivan Zajec v ateljeju s kiparsko skupino, (ok. 1922–1923)
Rokopisna zbirka, Ms 1761, Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Več informacij:

Glavna pisarna, 01 24 15 400; info@ng-slo.si